

KVARTSEKSTAKORDI

Kvartsekstakordi su akordi koji nisu ravnopravni sa kvintakordima i sekstakordima. Javljaju se, ne kao akordi, već kao nus-proizvodi, tj. posledica melodičnog vođenja glasova. Melodija se ponekad ukrašava tzv. *vanakordskim* (ukrasnim) tonovima. To su tonovi koji ne pripadaju akordu za vreme čijeg zvučanja se javljaju.

Kvartsekstakorde treba posmatrati horizontalno. Ne uspostavljaju se na vertikalni način, već nastaju sasvim slučajno, na melodijski način. Zato se i ne posmatraju kao zasebni akordi. To je takođe i razlog što kvartsekstakordi nemaju svoj vlastiti stupanj, već se stupanj piše u skladu sa akordom koji se javi posle njega, kao razrešenje. Kod kvartsekstakorada na pokretnom basu se ipak piše stupanj kvartsekstakorda, ali se stavlja u zagradu, jer je od manje važnosti. Da bi se odredio stupanj kvartsekstakorda, mora se znati osnovni ton.

Kod svih kvartsekstakorada uvek se udvaja basov ton. Jako retko se mogu udvojiti i seksta i kvarta.

Postoji nekoliko tipova kvartsekstakorada. Tip kvartsekstakorda definiše melodijska linija basa. Kvartsekstakordi mogu biti zadržični, obrtajni, skretnični i prolazni.

ZADRŽIČNI kvartsekstakord je jedini koji se nalazi na tezi i na ležećem basu. Najčešće se javlja na V stupnju i tada se zove kadencirajući zadržični kvartsekstakord, ali se može javiti i na ostalim stupnjevima. Najčešće zadržice su 4 u 3, 6 u 5, 9 u 8 (8 u 7).

OBRTAJNI kvartsekstakord nastaje obrtanjem jednog istog akorda, tj. stupnja (npr. prvo se javi kao kvintakord, pa kao sekstakord i onda kao kvartsekstakord, ili nekim drugim redom). Nalazi se na arzi i uvek na nepokretnom basu.

SKRETNIČNI kvartsekstakord se takođe javlja na lakom taktovom delu (arzi). Može nastati i na ležećem i na pokretnom basu. Skretnice mogu biti gornje (naviše) ili donje (naniže).

PROLAZNI kvartsekstakord se javlja na lakom taktovom delu. Može nastati i na ležećem i na pokretnom basu. Postoje silazni i uzlazni. Prolazni kvartsekstakord najčešće služi da poveže kvintakord i sekstakord istog stupnja, ili obrnuto, mada može da poveže i dva potpuno različita akorda, tj. stupnja. Kod prolaznih kvartsekstakorada jedan glas prolazi naviše, drugi naniže, treći skreće i četvrti leži.

Kod svih kvartsekstakorada, osim kod obrtajnog, mora postojati postupnost u kretanju glasova. Svrha kvartsekstakorda je da ukrasi melodiju, bez skokova (osim kod obrtajnog).